

Ny lokal för knölnate i Skåne

David Reuterskiöld och Jan Pröjts fann den ytterst sällsynta knölnaten i fjol, både på gammal och ny lokal.

DAVID REUTERSKIÖLD

Ekologgruppen i Landskrona har under de senaste två åren utfört småskaliga försök att etablera vissa sällsynta natearter i anlagda våtmarker i Skåne. Arbetet som först finansierades av Jordbruksverket har under 2010 drivits vidare på uppdrag av länsstyrelsen i Skåne som en del i genomförandet av åtgärdsprogrammet för bevarande av hotade natearter.

Inom ramen för detta arbete besökte jag tillsammans med Göran Mattiasson under september 2009 den enda i sen tid kända växtplatsen för knölnate *Potamogeton trichoides* i Skåne, en gårdsdamm vid Tågarp nära Östra Tommarp. Arten hade då inte setts på lokalen på flera år och våra förhoppningar var därför inte särskilt högt ställda.

Väl på plats visade det sig att dammen var torr-lagd. Detta som i förstone föreföll olycksbådande medförde dock att vi enkelt kunde gå ut över dammbotten där vi fann glest liggande plantor av en liten smalbladig nate-art. Belägg av fyndet sändes till Erik Ljungstrand i Göteborg som bekräftade att det rörde sig om knölnate.

Den 31 augusti 2010 besökte jag och min kollega, Jan Pröjts, återigen samma lokal. Dammen var vid detta tillfälle fylld med cirka 50 cm djupt, förhållandevis klart vatten och knölnaten upptäcktes återigen i ett litet bestånd på fast lerig botten centralt i dammen (figur 1).

Samma dag besökte vi även ett antal närliggande småvatten i syfte att hitta lämpliga utsättningslokaler. I ett av dessa, ett litet vattenfyllt kalkstensbrott strax söder om Östra Tommarp, endast ungefär två kilometer från den kända förekomsten, hittade vi ett nytt och större bestånd av knölnate. Merparten av brottet var

Figur 1. Ett typiskt virrvarr av knölnate *Potamogeton trichoides*. Bilden är tagen på den tidigare kända lokalen vid Tågarp nära Östra Tommarp. Foto:

David Reuterskiöld, 31 augusti 2010.

ganska djupt, men i en liten avgränsad del i södra delen var vattnet endast några decimeter djupt. Här växte arten tätt över en sammanlagd yta på ungefär 4–5 kvadratmeter. Botten utgjordes här av kalksten täckt av ett tunt lager finsediment. Efter att ha studerat arten noggrant på den föregående lokalen blev jag snabbt övertygad om att det verkligen rörde sig om knölnate. Belägg från nyfyndet har dock även denna gång sänts till Erik Ljungstrand som bekräftat artbestämningen.

Vattnet på den nya fyndplatsen var mer grumligt. Annars kan det konstateras att båda knölnatelokalerna förefaller vara övervägande grundvattenförsörjda och att arten växte på ett djup av mellan 30 och 50 cm. Det förefaller inte osannolikt att knölnate kan finnas på fler platser i närheten med liknande förhållanden.

Utsättning av knölnate, med turioner från det nyupptäckta beståndet, utfördes senare under hösten på två lokaler i sydvästra Skåne. Resultatet av dessa försök följs upp under 2011. **SBT.**

Reuterskiöld, D. 2011. Ny lokal för knölnate i Skåne. [New locality for the endangered *Potamogeton trichoides* in Skåne, southernmost Sweden.] – Svensk Bot. Tidskr. 105: 130. Uppsala. ISSN 0039-646X.

David Reuterskiöld är biolog och arbetar bland annat med vegetationsinventeringar, vatten-vårdsplaner och projektering av våtmarker.

Adress: Ekologgruppen, Järnväggsgatan 19 B,
261 32 Landskrona
E-post: david.reuterskiold@ekologgruppen.com